

Nagy pohárszék - ebédlőberendezés része

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	63.726.1
Készítés ideje:	1840 - 1850
Készítés helye:	Magyarország
Anyag:	fenyőfa alap (vakfa); kőrisfa borítás; kőrisgyökér borítás
Technika:	esztergályozott; faragott; rátét; rátétes díszítéssel
Méretek:	magasság: 166 cm szélesség: 172 cm mélység: 60 cm

A reformkori Magyarországon, az 1840-es évektől mind a kortárs sajtó hirdetéseiben, mind a Kossuth is támogatta Védegylet iparműkiállításainak katalógusaiban egyre gyakrabban találkozhatunk komplett szobaberendezések, "teljes háló, női és dohányzótermek" említésével.

Ilyen egységes, ebédlőszobába való bútor az itt bemutatott ebédlőberendezés, amely egy megnagyobbítható lappal ellátott, fémgörgős lábakon nyugvó asztalból, tíz székből, egy emeletes, polcos pohárszékből és egy kisebb tálalószekrényből áll.

Anyaga kőris és kőrisgyökér, amely a magyar bútorművészet történetében oly gyakori volt, hogy azt az európai bútortörténeti szakirodalom is magyar fának (*ungarische Eschenholz*) nevezi. Az egyik legismertebb pesti bútorüzlet, a Coffin és Guth-cég 1839-ben a finomabb mahagóni bútorok mellett az ekkortájt újból divatos kőris-, juhar-, körte- és diófa bútorokat árult. Az esztergályozott elemek alkalmazása a székeken ugyancsak az 1843-46 közti bútorokon tűnik fel újra az eddig jellemző faragás és berakás helyett.

Ebédlőbútoraink mind formájukban, mind díszítőmotívumaikban erőteljesen gótizálnak: a székek alacsony ülőlappal, felfelé törő magas, nádazott támlával készültek, az edénytároló szekrények pilaszterein is ott díszelnek a gótizáló íves rátétek. E gótikus díszítmények mellett mind a kagylós pilaszterfejezeteken, mind az ajtók ívelt vonalú betétmezőinél már a rokokó hatása érvényesül. A bemutatott ebédlő az 1840-es évektől meghatározóvá váló gótizáló neobarokk, a szakirodalom szerint a romantikus historizmus egyik legkorábbi és legjellegzetesebb példája.

Irodalom

- Szerk.: Sisa József: *A magyar művészet a 19. században. Építészet és iparművészet*. Budapest, 2013. - p. 310.
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fa, bútor 33.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/17. (Vadászi Erzsébet)
- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 37. (Vadászi Erzsébet)
- Szerk.: Voit Pál: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - 8. színes kép

